

CHUNILAL GANDHI VIDYABHAVAN
SURAT.

Manuscripts Library

S.D.P. 13

Coll. No. 441

Title Rudra japa

CHUNILAL GANDHI VIDYABHAVAN, SURAT

Shastri Dinmanishankar Pustak-Bhandara

No.: 441 Subject: Puranic lit

Title: Rudra japa

Author: — Scribe: Pandya Mithakaramaji

Date of the work: — Date of the Ms.: VS. 8008

Place of the work: — Place of the Ms.: —

Size: 6" by 4" Extent: 45 fol.

Language: Sanskrit Script: Devanagari

Remarks: —

ॐ नमः शिवाय ॥ चान्चमनं
प्राणायामः ॥ अथेत्यादिप्रयोगः ॥ श्रीमहाहरी
त्यजेतिपेविनीयोगः ॥ उँ कारस्थप्रप्राज्ञपिः प
मात्मादेवतादेवीगायत्रीछंदः ॥ उँ नूविशुद्धि
त्रोग्रिगयित्री ॥ त्रुवोजमदग्रिवशिरुल्लिख ॥
स्वः नरद्वजः सूर्योदितुपू ॥ उँ नूः उँ नूकउँ

मघोस्वाः ॥ ४ ॥ उँ शं वती रितिवातिहृन्नापिः ॥ वि
श्वदेवादेवता ॥ अत्रुष्टुपूछंदः ॥ रु ॥ उँ शं व
तीः पारयंत्ये तं छं चंतिवचोयथा ॥ अत्पावं
तं यमाकेतं यएवेदमिति अवतू ॥ ज्ञायाके उँ
पुरुष्टुहं नारती अस्त्रवदनी ॥ संज्ञानानाम
इमातायएवेदमिति अवतू ॥ इंदुस्तं किंवितं

पुत्रं नानुमेयं सरस्वती ॥ येन सूर्यमग्रे च यद्ये
नि मे रोदसी ज ते ॥ १॥ शं वो नृमिः शं व आपः शं
वो न वं नु म रुतः स्वकः ॥ शं वः प्रजा न्यः शं
मयं नु पापं शं वः पृथ्व्यो अति वषट् ॥ शं वं
दः शं ताता शं वो न वं नृष सो वि ताताः ॥ शं वो
व स वो रु द्रा आदित्याः सहं नु शं वो मित्राव

रुणा वधि नाशं ॥ शं वो विष्टुः प्रजया सं र राणो
नु स्वधं नृगु हिलो के अस्मिन् ॥ शं वो न व नु
नु व न स्य प स्यतिः शं वो न व द्वि प देशं च नु
॥ ६॥ शुभ स्वाग्ने अंगिरः का एवं मे ध्याति शि
मात्वा सोमं स्य बर्ह ॥ ७॥ ता सोम धु मुत्र मः ॥
त्वामग्ने अंगिरै स्त म शो च स्व दे व वी त मः ॥ ८॥

शंतमाशंतमात्तिरतिहितिः शान्तिः स्वस्तिम्
कुर्वतः॥ शनः कनिकदद्वेवः पञ्चन्यो अतिवर्ष
त्वोषधयः प्रतिधायतां॥ शनोद्यावाष्ट्रिचोशं
प्रजा न्यः शनो अस्तु द्विपदेशं चतुषादे॥ ७॥ श
नइंद्राग्रिइतिपंचदशस्यसूक्तस्यावसिष्ठ
ज्ञविः॥ विश्वेदेवादेवना॥ त्रिष्टुपुष्टं॥ रु०

शनइंद्राग्रि तवतामवोतिः शनइंद्रावरुणारात
ह्याशमिंद्रासोमास्तुमवितायशंयोः शनइंद्रा
हृषणाचाजसातौ॥ शनोत्तगः शमुनः शंसो अ
स्तुशनः पुरंधिः शमुसंभुययः॥ शनः सत्यस्य
सुयमस्यशंसः शनो अयमापुरुजातो अस्तु॥
शनोधाताशमुधत्राणि अस्तु॥ शनउरुचात

वउस्वधा निग। शंरोदे सा हृती शंनो अदिः शं
नोदेवानां सुहवानि संतु ॥ शंनो अग्निर्गोति
रनीको अस्तु शंनो मित्रावरुणावश्चिनाशता
शंनः सुभतां सुभतानि संतु शंन इषि रो अ
ति वातु वातः ॥ शंनो धावाद्यधिवा पूवहृतौ
शमंत रिहं हं शंनो अस्तु ॥ शंन उषधा वनि

नोत वंतु शंनो रजसस्पतिरस्तु मिथुः ॥ ८ ॥ शंन
इंदो व सुनिर्देवा अस्तु शमादित्येति वरुणः
सुशंसः ॥ शंनो रुद्रो रुद्रः तिजतिषः शंनस्त
हाग्रातिरिदृष्टो व ॥ शंनः सोमो तव उग्र
शंनः शंनो ग्रावाणः शमु संतु यज्ञाः ॥ शंनः स्व
रुणो मितयो तव वंतु शंनः प्रस्वः शमस्तु वे

दिः॥शंनःसूर्यजित्कृत्ताउदेवुशंनश्चतस्रः
प्रादिशोत्तवंतु॥शंनःपर्वताध्रुवयोत्तवंतुशं
नःसिंधेवःशमुसंतवापाः॥शंनोअदितित्व
उवतेतिःशंनोत्तवंतुमरुतःस्वर्का॥शंनो
विष्णुःशमुह्मपानोअस्तुशंनोत्तवित्रंशम्बु
वायुः॥शंनोदेवःसवितात्रायमाणःशंनोत्त

वंतुषसोचिन्तातीः॥शंनःपञ्चयोत्तवत्तुपञ्चा
त्यःशंनःहेत्रस्थपतिरस्तुशंनुः॥१॥शंनोदे
वाविश्वदेवात्तवंतुशंसरस्वतीसुधीतिरस्तु
॥शमन्तिषाचःशमुगतिषाचःशन्नोदिव्याप
थिवाःशंनोअप्याः॥शंनःसत्यस्थपतयोत्त
वंतुशंनोअर्वतःसशमुसंतुगावः॥शंनश्च

नवः सुभतः सुहस्ताः शनो नवतुपिनरो हवेषु ॥
शनो अज एकपादेवो अस्तु शनो हि बुध्वाः शं
समुद्रः ॥ शनो अपा नपात्ये रु रस्तु शनः पृथिवी ॥
नवतु देवगोपा ॥ आदित्या रुद्रा वसवो भुवः
तदं ब्रह्मा क्रियमाणं नवीयः ॥ अष्टवन्तु नो देवाः
पार्थिवा सो गोमाता उ नये यज्ञिया सः ॥ ये दे

वानो यज्ञिया यज्ञियानो मनो यज्ञिना अमृता ज्ञत
ज्ञः ॥ ते नो रासंता मुरुगाय मधुगुणं पातः स्वस्ति
तिः सदानः ॥ १० ॥ स्वस्ति नो मिमीता मिनिपंच
नस्थसूक्तस्य स्वस्त्यात्रेय ऊषिः ॥ विश्वे देवा
देवता ॥ अत्रुष्टु पृष्ठदः ॥ आधास्ति सो जलः ॥
अंत्ये दे अत्रुष्टु नो ॥ रुद्रः ॥ उ स्वस्ति नो मिमी

तामश्चिनागाः स्वस्तिदेवदितिरनर्वणः॥ स्व
स्तिरूषाश्चसुरोदधावनः स्वस्तिधावाष्टयि
वीसुचेउना॥ स्वस्तयेवायुपुपबवाघदेसो
मंस्वस्तिचुवनस्थयस्पतिः॥ हृदस्पतिंसर्व
गणं स्वस्तये स्वस्तये आदित्यासोत्तवनः॥
विश्वेदेवानोश्चास्वस्तये वैश्वानरो वसु

भिः स्वस्तये देवाश्च वं हृतवः स्वस्तये स्वस्तिनोरुदः
पाल्यं इसः॥ स्वस्तिमित्रावरुणा स्वस्तिपथ्योरेव
ति॥ स्वस्तिनृदंश्चाग्निश्च स्वस्तिनो अदितेऽ
धि॥ स्वस्तिपंथ्यामत्रुचरेमस्त्यचिंदुमसाविवा
उनुदं दनावनाजानुतासंगमेमादि॥ स्वस्त्य
नंतास्त्यमिष्टिनेमिमदं तं वायसं देवतानी

॥ असुरप्रमिदसखं सुम सुहृदधशोनाव
मिधारुहेम ॥ अंडोमुचमांगिरसंगयंचस्त
स्त्यात्रेयं मनसा च ता ह्ये ॥ प्रयतुपाणिः श
रणं प्रपद्ये स्वस्तिसंवाधे धृतयं नो अस्त ॥ ११
॥ स्वादिष्टयेति दशचस्थिस्तुक्तस्य सुधु
दाक्षिणः ॥ पवमानसोमो देवता ॥ गायत्री

दः ॥ रुद्र ॥ ३ स्वादिष्टपामदिष्टयापवत्सो
मधारया ॥ इन्द्राय पातके सुतः ॥ रुद्रो ह्यविश्व
चर्षणि रत्नियोनिमयो इतं ॥ दुणा सधस्तुमा
सदनु ॥ वरिवोधातमो नव ॥ मंदिष्टो वृत्रह
तमः ॥ पषिगिधो मघो नां ॥ अथर्वमहनां
देवानां वीतिमं धसा ॥ अतिवाजसुतश्चक ॥

त्वामष्टाचरामसितदिदर्थं दिवेदिवे॥ इंदो
त्वेन त्राशसः॥ १४॥ पुनातितेपरिस्कृतं सोम
सूर्यस्थिदुहिता॥ वारेण शश्वतातना॥ तमी १२
मएवीः समर्यत्राष्टुत्तुंतिपोषणोदश॥ स्व
सारः पार्येदिवि॥ तमीहिन्वंत्युबोधमं
तिवाक्करं हृति॥ विधात्रवारणं मधु॥ अ

त्ता३ममघ्राउतश्चीणंतिथेनवः शिष्टं॥ सोम
मिंद्रायपातवे॥ अस्येदिंद्रोमहेष्ठाविद्यावृत्र
णिजिघ्रते॥ हूरोमघाचमंदते॥ १५॥ अग्नि
मालइतिनवचस्थसूक्तस्था॥ अग्निदेविता
॥ मधुर्छंदाश्रुषिः॥ गायत्रीछंदः॥ रु०॥ उ० अग्नि
मालेपुरोहितं यज्ञस्यदेवमृत्विजं॥ होतारं

रत्नधातमं॥ अग्निः पूवेतिर्जपिति॥ आनृत
नेरुत॥ सदेवार्हवच्छति॥ अग्निना रयिमश्न
वत्पोषमेवदिवेदिवो॥ यशसंवीरवन्नमोऽग्नि
नेयं यज्ञमध्वैधरं विश्वतः परिभूरसि॥ सऽ
देवेषु गच्छति॥ अग्निर्देति कविक्रतुः सत्य
श्चित्रश्च वस्तमः॥ देवो देवेति रागमत॥ १६

यदंगदाश्रुषेत्वमग्ने तडं करिष्यसि॥ तवेन्न स
त्यमंगिरः॥ उपत्वाग्नेदिवेदिवो॥ दोषावस्त
र्द्ध्या वयं॥ नमोऽन्नं त एमसि॥ राजंतमध्वरा
णां गोपा गृतस्त्यदीर्घि॥ कर्धमानं स्वेदमे॥
सनः पिते वस्तुन वेऽग्ने स्तृपाय नोत्तव॥ स
च स्वानः स्वस्तयो॥ १७॥ येनेहमिति पंचवि

शतिर्नचिस्थसूक्तस्थशिवसंकल्पंकश्यपन्न
धिः॥ शिवो देवता॥ विष्णुश्छंदः॥ रुद्रः॥
येन दंष्ट्रं तं नुवनं न विषात्परिगृहीतममृ १४॥
तेन सर्वं॥ येन यज्ञस्तथा यते सप्त होता तन्मे
मनः॥ शिवसंकल्पमस्तु॥ येन कर्माणि य
सोमनी॥ पिणो यज्ञेन एवति विदधे पुधीराय॥

यदहं वं यत्तु संतः प्रजानां तन्मे मनः शिवसंक
ल्पमस्तु॥ येन कर्माणि प्रतिरंति धीरा यतो वा
चामनसा तानि हंति॥ यस्यान्विता मनुज एव
ति प्राणिनस्तन्मे मनः शिवसंकल्पमस्तु॥
यस्मिन् नृचः साम यज्ञं प्रियस्मिन् धितिश्चिता
यना ता विवाराः॥ यस्मिन् शिब्रे सर्वमोतं प्रजा

नोतमे॥ यत्प्रज्ञानमुत्तमं तोहृतिश्च यज्ज्यो
तिरंतरमृते प्रजासु॥ यस्मान्न ज्ञेने किंच न
कर्म क्रियते तमे॥ २६॥ सुखं रश्मिरश्वा १५
निवृत्तं ननु ध्यात्वे नीयते नीद्यति वाजिन
इव हृत्पतिष्ठं यदजिरं यविष्ठं तमे॥ २७॥
यज्जायतो हूरसुदैति देवं तडु सुप्तस्युन

एवेति हूरंगमं ज्योतिषां ज्योतिरेकं तमे॥ २८॥
येनेदं सर्वं जगतो ब्रह्म वृत्तं देवापि महतो जात
वेदाः॥ तदेवाग्निं तमसो ज्योतिरेकं तमे॥ २९॥
॥ येन द्यौरुग्राह्यिवाचांतरिहं यत्पर्वताः पृ
थिवी दिशश्च येनेदं जगद्वा तं प्रजानां तमे॥
३०॥ येषं च पंचादशतं शतं च सदसं च नियु

तं न्यर्बुदं चातेयं न चित्रे ह्यका तं शरीरं तन्मे
स्तु ॥ १९ ॥ ये मनो हृदयं ये च देवा ये दिव्याश्चा
पो यस्तूर्य रश्मिः ये श्रोत्रं चक्षुषी संचरंतं तं
मेधा यदत्रिषु ह्यं त्रिंशतं शरीरं यज्ञस्य गुह्यं
नवनावमाद्यं ॥ दशं पंचविंशतं यममधस्थं तं
मे ॥ वेदाहमेतं पुरुषं महान्तमादित्यवर्णं

१६

तमसः परस्तात् तस्य योनिं परिपश्यंति धीरा
स्तन्मे ॥ अचिंतिं चाप्रमेयं च व्यक्ताद्यं कप
रं च यत् ॥ स्रज्ज्वास्तु ज्ज्वास्तु तं ध्यानं तन्मे ॥
अस्ति विनाशयित्वा सर्वमिदं नास्ति पुनस्तथै
व धुष्टं ध्रुवं ॥ अस्ति नास्ति हितं मध्यमं पदं तन्मे
स्तु ॥ २० ॥ अस्ति नास्ति विपरीतोऽपवा इति ना

स्तिसर्वं वा इहं गुह्यं ॥ अस्ति नास्ति परात्पराय
त्परंतन्मे ॥ परात्परतरं पृथक्तत्परात्तैव यत्
रं तत्परात्परतरं ध्यानंतन्मे ॥ परात्परतरो १७
र अस्तत्परात्तैव तैव इति ॥ तत्परात्परात्तैव
नन्मे ॥ गुह्यं तु ह्येधेन न ह्यापुषा च बुजेन
चाप्रजयापद्युजिः पुष्कला धीर्नन्मे ॥ प्रयतः

प्रणवो नित्यं परमं पुरुषोत्तमं ॥ उकारं परमा
त्मानंतन्मे ॥ २१ ॥ यो वै वेदादिषु गायत्री सव
ध्यापि मुह्यन् रात् ॥ यदि रुक्तेन था दृश्यंतन्मे
यो वै वेदमज्ञा देवंपरमं पुरुषोत्तमं ॥ यः सर्वं
यस्य चित्तं नन्मे ॥ यो सौ सवेषु वेदेषु पद्य
तेत्यज इति ॥ अकारो निगुणो ध्यात्वा त

कैलाशशिखरेरुम्येरांकरस्यकृतेष्टदेवता
सत्रनोदितितमे० ॥

मे०॥ कैलाशशिखरात्तासाहिमवदिरिसंलि
ता॥ नालकंठंविनेत्रं चतमे०॥ शार्ङ्गस्तं
पयंतं त्रैलोक्यं सचराचरं॥ उत्पादितं
गद्यातंतमे०॥ शिवसंकल्पसूक्तेनततो २८
देवार्तिदेवरः॥ ध्यायतेरुदयेनित्यंतमे०
पश्यैमंशिवसंकल्पं सदा ध्यायंति ब्राह्म

णाः॥ तेषां मोहं गमिष्यंतितमे०॥ शंखं य
जामदे सुगंधिं पुष्टिवर्धनं॥ उर्वारिकमिव
बंधनाभृत्यो मुक्तीं ह्रीं यमा मृता ततमे०॥ २९
उसस्त्रिशिर्षेतिषोडशचस्यसूक्तस्यना
रायणश्रुतिः॥ पुरुषो देवता॥ अत्रुष्टु
छंदः॥ अत्र्यात्रिष्टुष्टु॥ रुद्रपी०॥ उस्त्रि

शोषपुरुषः स इत्साहः स इत्सपात् ॥ स
नृमिषिश्च तोष्टृत्वाऽत्यतिष्ठदृशांशुजं ॥
पुरुष एवेहं सर्वं यद्रूपं यच्च तव्यं ॥ उताम् २४
तत्त्वस्येशानो यदनेनातिरोहति एतावान
स्यमहिमातोऽप्यायंश्च पुरुषः ॥ पादोऽस्युवि
द्या नृतानि त्रिपादस्यामृतं दिवि ॥ त्रिपाद

र्द्ध उहैर्षु पुरुषः पादोऽस्येह न वत्सुनः ॥ ततो
विष्वक् कामशाशनानशनेऽति ॥ तस्मा
द्विराजं जायत विराजोऽधिपुरुषः ॥ स जा
तोऽत्यति च तपश्चाद्भूमिमथोपु ॥ २३
यत्पुरुषेण इविषा देवा यज्ञमतन्वत ॥ वसे
तोऽस्या सा दान्यं यावद्भूमिः शरद्वि

तं यं सं बर्हिषिषौ च सुखं ज्ञातमयतः ॥ ते
न देवाश्च ये जंतसाध्याश्च यश्च यो ॥ तस्मा
द्यज्ञासर्वकृतः सं नृतं पृथदाज्यं ॥ पशूना
श्च केवायव्या नारण्या नृम्याश्च यो ॥ तस्मा २०
द्यज्ञासर्वकृतश्चः सामानि जज्ञिरे ॥ छे
दोऽसि जज्ञिरे तस्माद्यजुस्तस्मादग्नायत ॥

तस्मादग्नाश्च ज्ञायंत ये के चोत्तयादतः ॥ गा
वोऽजज्ञिरे तस्मात्तस्माज्ज्ञाताश्च ज्ञावयः ॥
२४ ॥ यत्सुखं व्यदधुः कतिधा व्यकल्पयन्
सुखं किमस्य कौबारुका ऊरुपादा उच्य
ते ॥ ब्राह्मणोऽस्य सुखमासीद्गृहं राजन्यः
कृतः ॥ ऊरुतदस्य यद्वैश्यः पशूनां शूद्रोऽथ

जायत॥ चंद्रमामनसो जातश्च होः सूर्यो
अजायत॥ मुखादिंदश्चाग्निश्चाणाद
पुरजायत॥ नात्या आसीदंतर्हि हंशः २१
ह्योष्टिः समवत्तति॥ पद्मांशुमिदिशः
ओत्रात्रथा लोकांश्च कल्पयत्तु सप्तास्या
सन्परिधयः त्रिः सप्तसमिधः क्षताः॥ दे

वायश्च संतन्वाना अवध्नुरुषं पशुं॥ यज्ञेन
यश्च मयं जंत देवास्तानि धर्माणि प्रथमां न्या
संज्ञातेऽनाकं माहिमानः स चंतयत्रैव वेसा
ध्याः संति देवाः॥ २२॥ अहं रुद्र इति रिपुष्ट
चस्य स्रक् स्या वागां नृणां च विः॥ आत्मा
देवता विष्टुष्टु छंदः॥ द्वितीया जगती॥ रु

अइं रुद्रेति वस्तु निश्चयं गम्य इमादित्यै रुत
विश्वदेवैः॥ अइं मित्रावरुणो नावि नम्य इ
मिंद्राग्नी अइं मयिनो ना॥ अइं सोममाइ २२
नसंवि नम्य इं त्वष्टारमु नष्टवणं तगां॥
अइं रथामिद्र विणं इ विप्रते सुधाव्ये
यजमानाय सुचते॥ अइं राक्षी संगमनी

वस्तुनां चिकिउषी प्रथमायु र्जियानां॥ तां मा
देवाय दधुः पुरुषान् रुद्रिणान् रुद्र्यां विशयंतो
मया सो अन्नम त्रियो विपश्यति यः प्राणिति
य इष्टोत्कृत्तं॥ अमं न वो मां त उपो हियंति
क्रुधितं त अहिवं तं वदामि॥ अइं मे वस्वयं
मिदं वदामि जुष्टं देवेति रुतमांनुषेति॥ यं

कामयेतंतमुग्रंल्लोमितं ब्रह्माणंतमृषितं
सुमेधां॥२६॥ अइं रुद्राय धनुरांतनोमिषम
द्विषेशरवेइंतवाउ॥ अइं जनाय समदंल
लोम्यइंधावाहयिषीत्राविवेश॥ अइं सु
वेपितरमस्यमूधमयोरप्रतः संमुद्र
ततोवितिष्ठे चवनात्रुविद्योतामूंशंवभाण

पसृशामि॥ अइं मेववातइवप्रवाम्यारत्तमाण
चवनात्रिविद्या॥ परोदिवोपरएनाहयिष्येता
वतीमहिनासंबन्धवा॥२७॥ नतमित्यष्टस्य
स्तक्रस्य॥ शैजषकुज्जतवडिषिवा मदेवो
वाउइमुग्वात्तषयः॥ विद्येदेवादेवता॥ उप
रिष्टाहृतीष्ठेदः॥ अंत्याविष्टुष्टा॥ रुपा॥ उंन

तमं डो न डुरितं देवा सो अहमर्थो स जोष सो
मयमा मित्रो नयंति वरुणो अति द्विषः ॥
ताद्विषयं हणाम डे वरुणो मित्रार्थमिनु ॥ येन २४
निरं ड सोयं पाय च मर्थमिति द्विषः ॥ ते नूनं
नो यमूतये वरुणो मित्रो अर्थमा ॥ न विष्ठा
उ नो नेषणि पविष्ठा उ नः पर्वण्यति द्विषः ॥

युष्माकं शर्म लिपि वेत्या म सुप्रणीत योति द्विषः ॥
दित्या सो अति सिधो वरुणो मित्रो अर्थमा ॥
ययं विश्वं परिपाथु वरुणो मित्रो अर्थमा ॥ उ
यं मरुद्ग रुद्रं व मे दं मग्निं स्वस्तयेति द्विषः ॥
नेता रज्जु पुणति रो वरुण ॥ अति विश्वानि ड
रितारा जा नश्च वणि न मति द्विषः ॥ शुनम
स्म न्यमूतये वरुणो ॥ शर्म यं च स प्रयश्च
दित्या सोयदा म ड अति द्विषः ॥ यथा इत्य इ सो

वा गोर्धेचित्पदेषिताममुं चतायजत्रा॥ एवोष्ठ
~~सुखं~~ मुं चतायजत्राः प्रतायप्रितरं नत्रा
॥ २४ ॥ शिशुः शिशानो इति त्रयोदश चस्थ
सूक्तस्य ऐं प्रोपतिरथञ्जविः। ॥ २५ ॥ देवता
विष्टुर्धृदः॥ चतुर्थी वा इत्यत्याषाड्या
वादे व्यत्याः बुष्टुर्धृदः॥ विष्टुर्धृदः॥

॥ २५ ॥ शिशुः शिशानो इत्युत्तोननी मोघना
धनः चोत्तणश्चषणिना॥ संकंदनी निमिष
एकवीरः शतं सेनाञ्जयमाकमिंदः॥ सं
कंदनेनानिमिषेण जिह्नुना युक्ता रेण इष्ट
वनेन धृष्टुना॥ तदिदं एजयत तस्रधं यु
धोनरुष्टु इस्तेन वृष्टा॥ स इष्टु इस्तेः सति

वंगितिवशि॥संसहणसयुधइंद्रोगणेन॥सं
सृष्टिजिसोमपाबाहुशशुरियाधन्वाप्रमि
 इतितिरस्तो॥हृस्वतेपरिदीयारथेन २६
रहोइमित्राँअपबाधमानः॥पुतंजंसे
 नाप्रमेणोयुधानयत्रस्माकमेधवितार
 यानां॥बलविज्ञायःसुविरःप्रवीरःस

॥इस्वान्वाजीसइमानउयः॥अतिवीरोअति
 सत्वासइजानैत्रमिंद्रथमातिछगोवित॥
 गोअतिदंगोविदवज्रबाहुनयतमज्मप्र
 मृणंतमोजसा॥इमंसजाताअनुवीरयधु
 मिदंसखायोअनुसंरतधुं॥२७॥अतिगो
 वाणिसइसागाइमानोइयोवीरशतम

पुलिं॥ पुश्चवनः वेतनाषाजोपुथो३स्मा
कुंसेनात्रवउप्रयुसु॥ इंदाआसांनेताष्ट
इस्पतिर्दहिणा यज्ञः पुरएउसोम॥ दे २७
वसेनानामत्तिनंजतीनांजयंतीनांमरु
तोयंत्वयो॥ इंदस्त्यदृछोवरुणस्त्यराशेआ
दित्यानांमरुतांशर्द्धउग्रोमशमनसांउ

वनचुवानांघोषोदेवानांजयतामुदस्थाना
उद्वयमघवत्रायुधासुशैलानांमामका
नांमनांसि॥ उडूचइन्वाजिनांवाजिनांसुइ
यानांनयतांयंउघोषाः॥ अस्माकमिंदःस
रनेषुधुनेषस्माकंयाद्ववस्तानयंउ॥ अ
स्माकंवीराउत्रेग्नवंतस्माउदेवाअवता

३ मा

इवेष्टु॥ अमीषां चित्रं प्रति लोत्तयेती गृह्णाणां
गान्येषु परे हि॥ अतिप्रेदिनिर्दिह सुशो
कैरंधेनामित्रास्तमसचंतां॥ प्रेताजयना २६
नरुइंदोवः शर्मयच्छु॥ उग्रावः संवृत्ता
इवो नष्टुष्या यथा सथा॥ असौ यासेनाम
रुतः परेषाम् ज्येति न च न सा स्पृहमाना॥ ते

गृह्णातमसापवते न यथा मीषामचो अर्ये
नमानातु॥ अंधा अमित्रा न वताशीषणि
अइयइवातेषां चित्राग्निदेग्धा नामिंदो
इं च वरं वरे॥ ३७॥ विवाह इदिति च चरु
चस्य स्तुतस्य विवाहो यज्ञे पिः॥ स्तुयो
देवता॥ जगती छंदः॥ अस्तारपंक्त्यंतां॥ ३८॥

विन्नापुइत्तुपिबत्तसोऽम्यमध्यायुर्दधयुज
पतावविद्धतं॥वातग्रतोयोअतिरहति
त्मनाप्रजाऽपुपोषुपुरुधाविराजति॥वि २४
विन्नापुइत्तुनृतंवाजसातमंधर्मदिवो
धरुणेसत्यमर्षितां॥अमित्राश्चष्टाश्च
हस्फुइतमंज्योतिजज्ञिअसुरासपत्ना

हाइहंयेहंज्योतिषांज्योतिरुत्तमंविद्यजिह्ननिजु
च्यतेबुद्धत॥विद्युन्नाश्रामोमाइसूयोद्विशउरुष
प्रैयेसइत्तुजोअचुतं॥विन्नाजंज्योतिषास्वर
गछोरोचनंदिवअयेनेमाविद्याबुवनान्यानृता
विद्यकर्मणाविद्यदेवावता॥३१॥उत्तपतेबुवा
पतेनृतानापतेमइतो नृतस्यतेमृजनोद्विपदे
बुवनपतेनृतपतेनृ

देवपशवेमृजनश्च द्विपदश्च त्रुष्यश्च

ल वचत्रुष्यश्च पशुयोत्मानेष्टियंचवयंदिशो
उरौपोरोसिंशायोधिनामेनतस्थनेधत्रुर्ह
यंमनश्चवश्चुर्विसिगतिंत्वातथावेदनम
त्तिञ्चत्तसोमस्त्वावत्रुमामाहिंसीः॥यावत्
एपतयतोहुकौजंनपताविवा॥मशदेवस्य
पुत्रात्यांनवशर्वात्यांनमः॥कडुद्रायेतिन

30

वचस्यसूक्तस्यकण्वश्चविः॥रुद्रोदेवतागाव
त्रीछंदः॥तृतीयामेवावरुणीचञ्चत्यसृचः
सोम्यः॥सामदेवत्यः॥ञ्चत्यात्रुष्टु॥रु॥
३२॥उंकडुद्रायप्रचेतसेमालुहमायुतव्यसि
॥वोचेमशंतमंरुदेव॥यथानोअदितिःकति
त्यश्चेत्तनोयथागवे॥यथेतोकायरुद्रियं॥

यथा नो मित्रो वरुणो यथा रुद्रश्चिकेतति
यथा विश्वे स जोषसः ॥ गायपतिं मेधपतिं रु
द्रं जलाघतेषु जं ॥ तच्छंयोः सुम्रमामदे ॥ य
सु क इव सूर्यो दिरप्यमिव रोचते ॥ अष्टौ दे ३२
वानां कसुः ॥ ३३ ॥ शं नः करत्यवति सुगं मेषा
य मेघे ॥ ह न्यो नारि न्योगवे ॥ अस्मे सोमश्चि

यमघिन्धि दिशतस्य नृणां ॥ मदिश्वरं सुवि
नृणां ॥ मानः सोमपरिबाधो मारातयो जुहुते
त ॥ आनं दं देवा जेतज ॥ यास्ते प्रजा अमृतस्य
परिस्मिंधामं नृतस्य ॥ मूर्धना नो सोमवेन
आनृषंतीः सोमवेदः ॥ ३४ ॥ इमारुदायेता
का दश च स्थिस्तुक्तस्य कुमरु षि ॥ रुद्रो देव

वता॥ जगती छंदः॥ अंत्ये द्वे त्रिष्टुतो॥ रु०॥
स्मारुदाय तव सेकपदिनि॥ हयदीराय प्रता
रामदेवताः॥ यथाशमसद्विपदे च चण्डदे
विष्टं पुष्टं ग्रामे अस्मिन्ननाचुरं॥ मूलानो ३२
रुद्रो तनो मयस्तु धि हयदीराय नमसा वि
धेमते॥ यच्छं च योश्च मवराये मे पिता तदश्या

मनवरुद्रप्रणीतिषु॥ अश्यामते सुमतिं देवय
ज्यया हयदीराय नवरुद्रमीदुः॥ सुम्राय वि
दिशो अस्माकमाचरा रिष्टवीरा नुद्रवामते इ
दि॥ लेखं वयं रुद्रं यज्ञसाधं वक्तुं कविर्मवसे
निद्रुयामदे॥ आरे अस्मद्देव्यं देवो अस्मत्तु
सुमनिद्रुयमस्याचरा मदे॥ दिवो वरा इमं सु

पंकपट्टिनं त्वेषं रूपं नमसा निरूपयामहे ॥ इति
 बिन्दुषु सैजावायीणि शम्भुवर्मिष्ठिनि
 स्मृत्यं य सता ॥ ३५ ॥ इदं पित्रे मरुता मुच्यते ३२
 वचः स्वादोः स्वादी योरुद्राय वद्धनं ॥ रास्वा
 चनो अमृतमन्त्रं नो जनेन त्मनेनो कायुतन
 याय मृत ॥ मानो मुह्यंतं मुतमानो अर्त्तकं
 मानं च हंतं मुतमानं उच्यते ॥ मानो वधीः

पितरं मोतमातरं मानः प्रियास्तु नोरुद्रा रि
 षः ॥ मानस्तोके तनये मानं आयो मानो गो
 धुमानो अश्वेषु रीरिषः ॥ वीरान्मा रुद्रता नो
 मितो वधी इविष्मंतः सदमित्वा इवामहे ॥
 उपतेस्तोमान्यश्चुपा इवाकरं रास्वापितरं
 मतां सुममस्मो ॥ तदाहितं सुमतिमृजय

तमाथावयमवश्नेहणीमहे॥आरोतेगो
 घमुतसूरुषघ्नंरुयक्षीरसुधमस्मेतत्रस्त
 ॥मृलाचनोअधिचक्रुदिदेवाधाचनःश
 मयछद्विबडः॥अवाचामनमोअस्मा
 अवस्यवःशृणोतुनोइवेंरुदोमरुत्वान
 ॥तत्रोमित्रोवरुणोमामइतामदितिसिं
 धुःएथिवीउतशोः॥३६॥आतेपितरि

३४

तिपंचदशचस्यस्तुक्तस्वरूपमरुषिः॥रुद्रोदे
 वता॥विष्टुशृङ्गदः॥रुधा॥अतेपितमरुतांसु
 त्रमेतुमानःसूर्यस्यसंहशोपुयोथः॥अति
 नोवीरोअर्धनिहमेतप्रजायेमदिरुद्रप्रजाति
 त्वादत्तेनारुद्रशंतमेतिःशतंहिमाआशायसे
 षमेतिः॥अस्मद्देवोवितरंभ्यांशुव्यमीवाशा

तयस्वाविष्टः॥ येष्टो जातस्य रुद्राश्रिया
सितवसमस्तवसो वज्रबाहो॥ पर्वणिः प
रमं हंसः॥ स्वस्ति विश्वाश्च नाना रूपसो यु
योधि॥ मात्वा रुद्रकुक्षामानमोतिमार्दि ३५
ष्टुतीष्टवत्तमासरुती॥ उन्नोवीरंश्च पय
नेषु जेति निषिक्तमंत्वातिषमांशुणोमि॥

इवीमनिर्द्वतेयो इविर्तिरवसोमेनारुद्रं
शिषीय॥ रुद्रदरः सुइवोमानोश्च स्थेबकः
सुशिषोरीरधन्मनाय॥ ३३॥ उन्मामंमं हंस
षनोम रुत्वां त्वहीयसावयसानाधमानो
ष्टुणावद्यामरपाश्चायाविवासेयं रुद्र
स्य सुम्नं॥ कश्चिन्ते रुद्रमृत्नाया कुइत्तोय

अतिनेषजो जलावः॥ अपन्नत्रिपसोदे
वत्यानीनु मावृषनचरुमायाः॥ प्रबन्ध
वेवृषनायश्चिताचेमशेममैशेखुदुतिमा
रयामि॥ नमस्त्याकल्मजाकिनंनमोतिष्ठ
णामसित्वेषंरुद्रस्यनाम॥ स्थिरेतिरंगैः
पुरुषपञ्चोबन्धः शुकेतिः पिपिशेदि

३६

रण्येः॥ इशानादस्यनुवनस्यचरेनवाउयो
षडुपादसुयी॥ अर्द्धेविनर्षितायकानिधन्या
ईनिष्कंयजतंविश्वरूप॥ अर्द्धेविदंश्यसे
विश्वमन्त्रंनवाउजीयो रुद्रत्वहस्ति॥ ३६
क्तद्विक्ततंगर्भसदंयुवानंमृगंनन्ताममुप
इत्युमुयो॥ मृजाज्जरित्रेरुद्रस्तवानोऽन्येते

रएवेः॥ ईशानादस्य बुवं नस्यं नृरे नचां उं यो
षा॥ अस्मिन्निवपं तु सेना॥ कुमारश्चित्त
रुवं दमानं प्रति नानामरुदोपयंतं॥ नृरे ह
तारं सत्यतिगृणीषे कृतस्त्वं तेषां गारास्य ३३
स्मे॥ यावो तेषां मरुतः शुचीन्याशंत
माहृषणो यामयो बु॥ यानि मन्त्रवृणी
तापितान्ताशंच योश्च रुद्रस्य वारिमा॥ प

रिणो देवी रुद्रस्य वृज्याः परित्वेषस्य दुर्मति
मं डी गान्॥ अवं स्ति रा मघ वं स्तु त्तु च म
हूत्तो काय तन याय मृज्ज॥ एकौ बन्वो वृष न
चे किता न यथा देव न रुणा षे न हं सि॥ इव
न श्रं त्रौ रुद्र इवो धि वृद्रु दे म वि दये च
वी रा ग॥ ३४॥ इमा रुद्रा येति च त्रु र्चस्य स्तु

कस्यवसिष्ठः ॥ रुद्रदेवता ॥ आद्यास्ति
त्वो जगत्पोंऽत्याविष्टुः ॥ रु० ॥ उद्मा रुद्र
यास्ति रथन्वने गिरः ॥ ह्रिषे षवे देवाय स्वधा
वने ॥ अषा ल्हाय स इमानाय वेधसेति ३८
मायुधाय नरतामृणो जुनः ॥ स हि ह्ये
ण ह्यस्य जन्मनः ॥ साम्राज्ये न दिव्यस्य
चेतति ॥ अवं न वंती रूपनो दु रश्चरानमी

वो रुद्रा सुनो नव ॥ याते दिक् रवस्तृण दिव
स्परि ह्यया चरति परिमार्गण कुनः ॥ स इ
त्वं ते स्वपि वा तने घमा मानस्तोके पुनन
येषु रीतिषः ॥ मानो वधी रुद्रमारा माते
श्मपसितो डीति तस्या ॥ आनो न जवदि
धिजीवशंसे पूयं पातस्वस्ति तिः सदानः ॥

४०॥ सोम रुद्र इति च उरु रित्यस्य सक्तस्य न
रसूजस्य विः॥ सोमो रुद्रो देवता॥ विष्णु
छंदः॥ ५०॥ उं सोम रुद्राधारयेद्यामस्तु
परिप्रवामि हयोरमस्तु वं उ॥ हमे हमे सस्तु
रत्वादधानाशं नो नृत्तं द्विपदेशं च उष्य
दे॥ सोम रुद्रा विष्टुतं विष्टुची समीवाया
नोगयमा विवश॥ आरे बाधेयां निर्जति

पराचैरस्मे न दामौ अवसा निसं उ॥ सोम
रुद्रा युवमेतां न्यस्मे विद्या नरुषु तेषजानि
धत्तां॥ अवस्यतं मुंचतं यत्रो अस्ति नरुषु व
हं नमो नो अस्मत्॥ तिग्मा युधौ तिग्मदे
नो सुशेवौ सोम रुद्रा विष्टु मृजतं न॥
धनो मुंचतं वरुणस्य पाशाङ्गो पायतं न॥

मनस्यमाना॥४१॥जराबोधेतिष्ठनःशेषः
वि॥अग्निदेवता॥गायत्रंछंदः॥५॥ॐ
राबोधतद्विद्विद्विशेषिशियायस्तो
मंरुद्रायदृशीकं॥नमोमहेश्वर्येषादे ४०
वादेवताशुनःशेषस्त्रिष्टुप्॥५॥ॐनमो
महेश्वर्येषादेवताशुनःशेषस्त्रिष्टुप्॥५॥ॐनमो
महेश्वर्येषादेवताशुनःशेषस्त्रिष्टुप्॥५॥ॐनमो
महेश्वर्येषादेवताशुनःशेषस्त्रिष्टुप्॥५॥ॐनमो

समाज्यायसःशंसमारुहिदेवाः॥जातवे
दसशतिमराचिकणपञ्चविः॥जातवेदाग्नि
देवता॥त्रिष्टुप्छंदः॥५॥ॐजातवेदसे
शुनवामसोममरातीयतोनिहशतिवेदः
सनःपर्वदतिदुगाणिविद्यानावेवसिधुं
हितात्यग्निः॥५॥रुद्राणामितिऊमइंद्रोमग

ती॥ रु॥ उ॥ रुद्राणामेति प्रदिशा विच ह एरुद्रे
नियेषितव्रतेष्टुज्जय॥ इ॥ इ॥ मनीषा च न्य
रति श्रुतं मरुत्वं तं सखाय इवामदे॥ प्र
कः प्रांतमिति क॥ वाचिष्ये दवास्त्रिष्टुष्टु॥ ४१
रु॥ प्रवः प्रांतं रघुमन्युवो॥ धो यज्ञं रुद्राय
माजुषे नरधो॥ दिवो अस्तोष्य सुरस्य वीर
रिषु ध्ये मरुतो रोहस्योः॥ आवोराज्ञानमिति

वामदेवो रुद्रो देवतास्त्रिष्टुष्टु॥ रु॥ आवोरा
ज्ञानमध्वरस्य रुद्रो ज्ञातारं सत्यं यज्ञं रोहस्योः॥
अग्निं पुरातनयि नो रचित्रादिरं एष रूपम
वसेत्त एवधं॥ कश्चिच्छासिति द्वे रुचे वामदे
वस्त्रिष्टुष्टु वाग्नि॥ रु॥ कश्चिच्छासौ वृथसानो
अग्रे कश्चाताय प्रतववसेत्त एवधं॥ परिजनेन

सुन्वे३गत्तुसाधात॥ अस्मेरुदेतिकाएवोदे
 वदेवत्यास्त्रिष्टुपु॥ उँ अस्मेरुदामेहनाप
 र्वातासोचुचइत्येतर्हृतोसजोषा॥ एःश
 सतेस्तुवृत्तधापिपञ्चइइयेछाअस्मा
 चवंतुदेवाः॥ यंबकमितिवासिष्टज्ञपिः
 मत्कंजयमहारुद्रोदेवता॥ अत्रुष्टुष्टु
 रु॥ उँ यंबकंयजामइ सुगंधिपुष्टिवर्द्धनो

83

उवर्हिकमिचबंधनामृत्योर्मुत्तायमामृताता॥
 उँकारस्यब्रह्माज्ञपिः॥ परमात्मादेवतादेवी
 गायत्रीछंदः॥ उँ नूविश्यामित्रीगार्ग्यत्री उ
 वोजमदग्निवधिरुष्टुष्टु॥ स्वतर्हजःरु
 योत्रुष्टुष्टु॥ उँ नूः उँ त्रुवः उँ स्वः उँ नूः उँ वः
 स्वः नमवित्रुविश्यामित्रः सवितागायत्री॥

उतशवित्रुवरिण्ये॥तु॥उंआपोहिष्टेतिनवच
त्यसूक्तस्यसिंधुर्वापः॥आपोगायत्री॥
पंचमावर्दमाना॥सप्तमाप्रतिष्ठा॥अंत्येष्टे
बुधुतौ॥रु॥आपो॥कुवे॥तमुष्टवाम
यमितितिरश्चींशेखुष्टु॥रु॥उंनमुष्ट
सि॥अतंचेत्यधमर्वाणातावष्टुत्रेष्टुष्टु
उंअतंच॥स्वा॥शंवत्यइतिवसिष्टेति

४४॥

वेदेवाबुष्टु॥उंशवतीःपा०हे॥शंनइंदा
ग्राइति॥वसिष्टेविश्वेदेवाबुष्टु॥रु॥
शंनइंदाग्राः॥न॥स्वस्तिनोमिमातामिति
५स्वस्त्यात्रेयोविश्वेदेवोदेवताबुष्टुवाष्टु
स्तिस्वोऽगत्या०त्येष्टुबुधुतौ॥रु॥उंस्व
स्तिनो॥क्त॥स्वादिष्टया॥१०मधुछंदा॥

५५
पवमानसोमोगायत्री॥ रु॥ उ॥ स्वादिष्ट
ते॥ श्रीरुद्रपी॥ श्रीमृत्कंसयमहाष्ट
श्रीयतोऽस्तु॥ इति श्रीरुद्रचपसमाप्त
श्रीरुद्रस्तु॥ अनेन वचु॥ कल्याणमस्तु॥
सर्वरूपेण चाष्टनवदि॥ हनेनारु
नो॥ लि० दे० गुमीलकरणी॥ श्रीचार्पस
स्तु॥ श्रीशिवधर्मनोऽस्तु॥ श्री॥ ठ॥ श्री